

Fővárosi Ítéltábla

17.Pf.20.010/2022/6.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Csiky István Ügyvédi Irodája (felperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Csiky István ügyvéd) által képviselt Felperes1 (felperes címe) felperesnek – a dr. Kollár Pál Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Kollár Pál ügyvéd) által képviselt Alperes1 (Cím1.) alperes ellen sérelemdíj megfizetése miatt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2021. június 14. napján meghozott és 40. sorszám alatt kijavított 22.P.20.069/2020/32. számú ítélete ellen az alperes 33. sorszámon, a felperes 34., 41. és 46. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perkiöltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes keresetében 4.500.000 forint sérelemdíj, és annak 2015. szeptember 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ára, 2:43. § a) pontjára és 2:52. § (1)-(2) és (3) bekezdésére hivatkozva. Előadta, hogy az életét megnehezítő események, az életminőségében bekövetkezett változások az alperesi magatartás következményei. Arra hivatkozott, hogy az alperes által okozott sérülése miatt nem tud magassarkú cipőt, oldalt cipzáras női csizmát hordani, nem tud korcsolyázni és puha talajon járni. Több műtéten esett át, sokáig volt kórházban, összesen 8 hétig volt gipszben a lába, majd hosszú időn keresztül gyógytornára kellett járnia. Nem tudott sportolni, emiatt öt kilót hízott. Kórházi fertőzéseket kapott el. A párjával gyermeket szerettek volna vállalni, azonban

mivel a sérülés utáni gyógyulás elhúzódott, a terhességgel járó plusz kilók miatt nem mertek ebbe belevágni.

[2] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Ellenkérelmében kifejtette, hogy a felperest ténylegesen megillető sérelemdíj olyan bagatell összeg, amely nem alkalmas arra, hogy betöltse a sérelemdíj törvényi rendeltetését, így azt a bíróság nem ítélt meg a felperesnek. Álláspontja szerint a felperest a jogsértés tényén kívül semmilyen további nemvagyoni hátrány nem érte, amely az ő magatartásával közvetlen okozati összefüggésben lenne.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.500.000 forint tőkét, és annak 2015. szeptember 1-jétől a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő összegű késedelmi kamatát. Egyebekben a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára felhívásra 90.000 forint le nem rótt illetéket. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 80.000 forint részperköltséget, valamint a Magyar Állam javára, felhívásra 180.000 forint le nem rótt illetéket.

[4] Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperes elleni büntetőügyben eljáró bíróság jogerősen megállapította a bűncselekmény alperes általi elkövetését. Ebből következően az alperes megsértette a felperes Ptk. 2:43. § a) pontja szerinti testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát. Erre tekintettel a Ptk. 2:52. §-a alapján kötelezte az alperest sérelemdíj fizetésére. Annak összegszerűségét a tanúvallomások és az igazságügyi szakértő véleménye alapján, az alperesi magatartás felróhatóságának mértékére és a jogsértésnek a felperesre gyakorolt hatására tekintettel határozta meg. Azt a felperesi állítást nem látta bizonyítottnak, hogy az élettársával történő gyermekvállalás a baleset miatt maradt el. Ez ugyanis álláspontja szerint orvosszakértői kérdés lett volna, amelyre azonban a felperes nem tett indítványt. Rámutatott arra is, hogy a gyermekvállalás gondolatának realitása gyengébb, mert a felperes akkor még nem is élt együtt a partnerével, erre a felperes előadása szerint is csak 2018 után került sor.

[5] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és azt kérte, hogy a másodfokú bíróság adjon helyt a keresetének.

[6] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen állapította meg, és nem tulajdonított kellő jelentőséget annak, hogy az alperes aljas indokból követte el a cselekményt, amit a büntetőbíróság is megállapított. Nem ismertette a megállapított tényállásban részletesen a károkozáshoz vezető folyamatot, az eset következményeként pedig csak a bokaícamot említette meg. Ezáltal az elkövetett alperesi cselekmény kevésbé tűnik súlyosnak. Nem részletezte továbbá az ítéletben a tanulmányaival kapcsolatos nehézségeket. Sérelmezte, hogy az ítélet indokolásából nem derült ki, hogy a törvényszék pontosan milyen körülményeket értékelt a sérelemdíj összegszerűségének meghatározásakor. Nem vette figyelembe azt, hogy az alperes lényegében rajta torolta meg a vélt sérelmeit, és ezzel számára mind lelki, mind esztétikai értelemben maradandó sérelmet okozott, mert a három műtėti heg nem gyógyult nyom nélkül. A Ptk. 2:43. § c) pontja ellenére hátrányosan különböztette meg az elsőfokú bíróság, amikor terhére értékelte az életkorát. Rámutatott, hogy bokája, mozgásának korlátozottsága annak ellenére fennáll, hogy ez jogi értelemben nem minősül maradandó fogyatéknak. Életkorát a gyermekvállalással kapcsolatban is a

terhére értékelte, noha ma a nők egyre később szülnek. Rámutatott, hogy hiába sportol, ez lelkének már nem nyújt olyan örömet, mint korábban, mert nem tudja annyira segíteni a csapatát, mint a sérülést megelőzően. A gyermekvállalásnak az ítéletben kifejtettekkel szemben nem feltétele, hogy a szülők közös háztartásban éljenek. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. §-át, ezért a Pp. 383. § (3) bekezdése alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

[7] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj 300.000 forintra mérséklését, illetve az eljárási illetékekben történő marasztalásának mellőzését kérte.

[8] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helytelenül értékelte, és olyan felperesi állításokat is valónak fogadott el, amelyek nincsenek okozati összefüggésben a cselekményével. A tanúk a felperes hozzátartozói voltak, az objektív szakvéleménynek pedig nem tulajdonított kellő jelentőséget az elsőfokú bíróság. Rámutatott, hogy a felperest a jogsértés tényén kívül semmilyen további nemvagyonosi hátrány nem érte. Maga is sérelmezte, hogy az ítélet alapján nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság mely sérelmeket fogadott el valónak, amelyek a sérelemdíj összegére kihatással voltak. A gyermekvállalás sérülés miatti elmaradását ugyan nem látta bizonyítottnak az elsőfokú bíróság, de nem is tett arra vonatkozó megállapítást, hogy a felperesi keresetben írtakat mennyiben fogadja el valónak. Kifejtette, hogy a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése alapján a felperesnek kell bizonyítania, hogy a kár felmerülésében, elhárításában, enyhítésében nem terheli mulasztás. Az emiatt keletkezett kárt a Ptk. 6:525. §-a alapján a károkozó nem köteles megtéríteni. E körben arra hivatkozott, hogy amennyiben a felperes lába nem gyógyult meg teljesen, úgy orvosi kontroll nélkül, öndiagnózis alapján nem kellett volna ismét versenyszerűen sportolnia. Márpedig álláspontja szerint minden későbbi panasz ezzel a felróható felperesi magatartással függ össze. A felperest ért sérelmek miatt esetleg őt mégis megillető sérelemdíj összege pedig olyan bagatell, amelyet jogirodalmi álláspontokra tekintettel nem ítélt meg a bíróság. Kifejtette, hogy a kertészkedési tevékenységgel kapcsolatos, a strandolás, a korcsolyázás lehetetlenségére vonatkozó felperesi előadások teljesen irreálisak, táncolni pedig maga sem tud egész éjszakán keresztül. Ehhez képest a megállapított sérelemdíj összege eltúlzott. Azt is figyelembe kell venni, hogy az eset egy labdarúgó mérkőzésen történt, és kiváltó oka a felperes sportszerűtlen magatartása volt.

[9] Fellebbezési ellenkérelmében – annak tartalma szerint – a felperes az ítélet fellebbezésével nem érintett részének a helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy az alperesi fellebbezés teljesen alaptalan, mert az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésére és a Ptk. 6:525. §-ában foglaltakra, így erre már a másodfokú eljárás során sem hivatkozhat. A hátrányt az alperes súlyosan felróható magatartásával okozta, ennek ellenére igyekszik a következményeket az ő magatartására visszavezetni, illetve azokat jelentéktelennek feltüntetni. A saját fellebbezése kapcsán 150.000 forint, az alperesi fellebbezés kapcsán 32.500 forint másodfokú perköltség megfizetését kérte az alperestől a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 21.) IM rendelet (a továbbiakban: költségrendelet) szerint.

[10] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet saját fellebbezésével nem érintett részének helybenhagyását kérte. Ellenkérelmének indoklásában kifejtette, hogy a felperesi fellebbezés nem tekinthető határozottnak, a fellebbezésben pedig olyan új tényállításokat adott elő a felperes, amelyeket nem lehet a másodfokú eljárás során figyelembe venni. Egyebekben a fellebbezésében előadottakra hivatkozott.

[11] A fellebbezések alaptalanok.

[12] A felperesi keresetnek részben helyt adó elsőfokú ítélet ellen az alperes a kereset teljes elutasítása, a felperes pedig az alperes keresete szerinti marasztalása érdekében fellebbezett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése. Ebből következően a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítélet egészére kiterjedt. Ennek során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen értékelte, és a tényállást helyesen állapította meg. Az ítéltábla az ebből levont jogi következtetésével és a meghozott döntéssel is egyetértett, annak helyes indokait azonban a fellebbezésekben foglaltakra tekintettel az alábbiakkal kiegészíti.

[13] Alaptalanul sérelmezte a fellebbezésében a felperes az ítéletben megállapított tényállást, mert a Pp. 346. § (4) bekezdésének megfelelően, kielégítő részletességgel állapította meg azt az elsőfokú bíróság, annak a kért kiegészítése szükségtelen. Az alperes magatartásának előzményei irrelevánsak a felperest megillető sérelemdíj osszagszerúsége szempontjából. A hiányolt tényekre pedig az ítélet indoklásának további részei alapján pedig kétségtelenül figyelemmel volt az elsőfokú bíróság: tisztában volt azzal, hogy a felperesnek nemcsak ficama volt, hanem eltört a bokája, megemlítette a felperes iskolába járással kapcsolatos nehézségeit is (ítélet 3. oldal 4. bekezdés). Az alperes ugyanakkor szintén alaptalanul sérelmezte a megállapított tényállást a tanúk hozzátartozói minőségére tekintettel. A testi épség sérelmén alapuló személyiségi jogi igény esetén tipikus, sőt szükségszerű, hogy a sértett legközelebbi hozzátartozói bírnak tudomással az elszenvedett hátrányos következményekről. Ezért a hozzátartozók tanúvallomása az adott esetben nem mellőzhető a bizonyítékok közül.

[14] Mind a felperes, mind az alperes helytállóan hivatkozott ugyanakkor arra a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság ítélete alapján nem állapítható meg az, hogy a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében felsoroltak közül az elsőfokú bíróság pontosan milyen szempontok alapján és miért az ítéletben írt összegben határozta meg a sérelemdíjat. Ítéletében ugyan részletesen és pontosan idézi a meghallgatott tanúk vallomását, azok – és az egyéb bizonyítékok – Pp. 279. §-a szerinti értékeléséről azonban a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglaltak ellenére nem adott számot az ítéletében. Mindössze annyit rögzített, hogy azt nem látta bizonyítottanak, hogy a gyermekvállalás a baleset miatt maradt el.

[15] Bár a fentiek szerint az ítélet jogi indokolása valóban nem adott számot a sérelemdíj összegszerűsége körében figyelembe vett körülményekről, azonban az ítéletben is idézett tanúvallomások (ítélet 4. oldal) alapján megállapított tényállásból egyértelműen beazonosíthatók azok. Így nyilvánvalóan figyelembe vette az elsőfokú bíróság, hogy a felperes 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett, és minimális mozgás beszűkülés is maradt nála hátra (ítélet 2. oldal 2. bekezdés). Értékelte a szándékos és aljas indokból való elkövetés tényét (ítélet 2. oldal 3. bekezdés). Figyelemmel volt arra, hogy a felperest több alkalommal műtötték, két hetet töltött kórházban, majd hat hétig fekvőgipszet viselt, és 2015. június 30-ig betegállományban volt. A tűző drótokat és egyéb rögzítőket egy év múlva távolították el lábából, a műtéti hegeknek pedig nyoma maradt (ítélet 2. oldal 4. bekezdés). Számításba vette, hogy a gipsz levétele után a felperes 2015 novemberéig járt gyógytornára, azóta is korlátozva van a magassarkú cipő használatában, nem tud korcsolyázni és bizonytalannak érzi a járását (ítélet 2. oldal 5. bekezdés). Értékelte azt is, hogy sport tevékenysége körében háttérbe szorult, középpályásból középhátvéd lett. Tanulmányaiban jelentős segítségre szorult, hobbi kertjében nem tudott dolgozni egy ideig (ítélet 3. oldal).

[16] Ezeket a tényeket értékelve az ítéltábla is arra a következtetésre jutott, hogy az elszenvedett súlyos sérülés, a többszöri műtéti beavatkozások, a hosszú tartamú kórházi kezelés, valamint az azt követően viselt fekvőgipsz, majd a hónapokon át tartó gyógytorna mindenképpen nagyon súlyos, és az alperes magatartásával egyértelműen összefüggésbe hozható, felperes számára hátrányos következmény. Ezek – az egyébként köztudomásúnak is tekinthető tények – már önmagukban is meghaladják az alperes által hivatkozott, csak bagatell összegű sérelemdíj megítélését megalapozó jogkövetkezmények körét. Ebből következően mindenképpen alaptalan az az alperesi védekezés, hogy sérelemdíj egyáltalán nem jár a felperesnek.

[17] Ezen túlmenően az is nyilvánvaló, hogy a korábban aktív, sportos életvitelt folytató, határozott, önálló személyiséggel bíró felperes számára nyilvánvalóan nagyon súlyos hátrányt és korlátozottságot jelentett az, hogy eleinte még a mindennapi apró tevékenységeiben (lakáson belüli közlekedés, tisztálkodás, öltözködés) is, hosszabb távon pedig sok más, számára szokásos hétköznapi tevékenységében (kertészkedés, iskolába, munkába járás stb.) is jelentősen korlátozva volt, és mások segítségére szorult. Az sem kétséges, hogy a felperes számára nehezen feldolgozható következmény volt, hogy a korábbiakkal ellentétben nem tud magassarkú cipőket és oldalt cipzáras fazonú lábbeliket hordani. Minden bizonnyal – és a tanúk vallomása alapján is – kellemetlenek a felperes számára a bokáján látható műtéti hegek. E következmények szintén nem tekinthetők az alperes által okozott sérüléssel okozati összefüggésben már egyáltalán nem álló eredményeknek. Egy műtéti kezeléssel gyógyuló töréses sérülésnek ezek mind-mind szokásos velejárói. Továbbá az aktívan és versenyszerűen sportoló felperes számára nagy veszteség volt a sporttevékenységéből való több mint egy éves kiesés, mivel rendszeresen – igaz a korábbiaktól eltérő posztion – a 2016-17-es idényben kezdett el újra játszani. Ezen az a tény sem változtat, hogy a baleset után egy évvel, a 2015-16-os idény végén a tavaszi fordulóban csereként rövid időre már pályára léphetett.

[18] Az alperes nem hivatkozhatott továbbá eredménnyel a fellebbezésében a felperes felróható közrehatására sem, ezzel ugyanis az elsőfokú eljárás során nem védekezett.

Ez új tényelőadásnak minősül a védekezés körében, amelyre a másodfokú eljárásban nem volt lehetősége [Pp. 373.§ (2) bekezdés].

Mindezekre figyelemmel nem volt indokolt a sérelemdíj összegének kért leszállítása.

[19] Osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság gyermekvállalás elmaradásával mint a sérelemdíj összegének emelését a felperes szerint indokoltá tevő következménnyel kapcsolatos álláspontját is, annak indokával azonban nem értett egyet. Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben ugyanis orvosszakértői vélemény hiányában is megállapítható az, hogy egy lábtörés elméletileg ugyan nem zárja ki a gyermekvállalás lehetőségét, de annak gyógyulási ideje alatt a nehezítő körülmények – pl. az alsó végtagok jellemzően korlátozott terhelhetősége – miatt mindenképpen megnehezíti azt. Ebből következően a balesetet követő időszakban a teljes gyógyulás eléréséig valóban megalapozottan dönthetett úgy a felperes és élettársa, hogy nem vállalnak gyermeket. Annak azonban nyilvánvalóan semmilyen akadálya nem lett volna, hogy az eredeti elképzeléseikhez képest egy évvel később, a 2015-2016-os idény befejeződése után ilyen irányú terveiket megvalósítsák. A gyermekvállalás végleges elmaradása emiatt nem tekinthető az alperes által okozott sérülés következményének, a gyógyulást követően ez a sérülés már nem akadályozta a felperest a gyermekvállalásban. Ezt a körülményt ezért indokoltan hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásakor.

[20] Nem látta bizonyítottnak az ítéltábla azt a – sérelemdíj összegszerűsége körében a felperes által hivatkozott – tényt sem, hogy kórházi fertőzései lettek volna, és hogy kertje művelésében jelenleg is korlátozott lenne, mert erre semmilyen adat nem merült fel a perben. Egyetértett ugyanis az ítéltábla az alperessel annyiban, hogy egy aktívan és versenyszerűen labdajátékot űző személy esetében irreálisnak tűnik az, hogy a lábakat erősen igénybe vevő sportban nem, a könnyű kerti munkák elvégzésében ugyanakkor korlátozva lenne. Ezt sem lehetett tehát a magasabb összegű sérelemdíjat indokoló következményként figyelembe venni. A fentebb említett körülményeket összességében mérlegelve az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege arányban áll a felperest ért nemvagyoni hátrányokkal. Ezzel már figyelembevételre került az – alperes szándékosan, és aljas indokból elkövetett cselekményére tekintettel – igen magas szintű felróhatóság is.

[21] Az elsőfokú bíróság által megállapított összeg felemelésének mindezek miatt nincs helye, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – az indokolás fenti kiegészítése mellett – helybenhagyta.

[22] A peres felek fellebbezései nem vezettek eredményre, azonban az elsőfokú bíróság mindkettőjük részére teljes személyes költségmentességet engedélyezett, ezért a le nem rótt fellebbezési illetéket a Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja és 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[23] A felperes eredménytelen fellebbezésére tekintettel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján perköltséget is köteles fizetni az alperesnek. Ennek összegét arra tekintettel határozta

meg az ítéltábla, hogy az alperes a becsatolt költségjegyzék és ügyvédi megbízási szerződés (3. számú beadvány melléklete) szerint (szerződés 2. pontja) a másodfokú eljárásban 200.000 forint ügyvédi munkadíjra lett volna jogosult. Az összeget a felperesi fellebbezés elleni ellenkérelmében sem módosította, az tehát mind a saját, mind a felperes fellebbezésére vonatkozott. Ezt az összeget a fellebbezésekben vitássá tett értékek összecszerűsége alapján $2/3-1/3$ arányban elosztva, hozzávetőleg 133.000 forint másodfokú perköltségre lett volna jogosult az alperes a felperes eredménytelen fellebbezésével kapcsolatban. A felperes azonban fellebbezési ellenkérelmében a szintén eredménytelen alperesi fellebbezés kapcsán 32.500 forint másodfokú perköltséget érvényesített. A kettő kerekített egyenlegeként 100.000 forint másodfokú perköltség fizetésére kötelezte az ítéltábla a felperest.

Budapest, 2022. május 3.

dr. Kollár Zoltán s. k.

bíró

dr. Gyuris Judit s. k.

a tanács elnöke

dr. Örkényi László s. k.

előadó bíró